

UZASADNIENIE

Objaśnienia przyjętych wartości do Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Brzozie na lata 2021-2030.

Obowiązek sporządzenia Wieloletniej Prognozy Finansowej jest jedną z zasadniczych zmian wprowadzonych ustawą z dnia 27 sierpnia 2009 roku odnoszących się do zagadnień gospodarki finansowej jednostek samorządu terytorialnego. Regulacja ta stwarza możliwość kompleksowej analizy sytuacji finansowej jednostki oraz możliwość oceny podejmowanych przedsięwzięć z perspektywy ich znaczenia dla samorządu. W zamyśle prawodawcy wieloletnia prognoza finansowa jednostki samorządu terytorialnego ma być instrumentem nowoczesnego zarządzania finansami publicznymi.

W Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy Brzozie zastosowano wzory załączników (załącznik nr 1 oraz załącznik nr 2 do uchwały) zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 10 stycznia 2013 roku w sprawie wieloletniej prognozy finansowej jednostki samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2015 r. poz. 92) z uwzględnieniem zmian wynikających z Rozporządzenia Ministra Finansów, Inwestycji i Rozwoju z dnia 1 października 2019 r. (Dz. U. z 2019 r. poz. 1903) oraz Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 10 sierpnia 2020 r. (Dz. U. z 2020 r. poz. 1381).

Podstawą opracowania Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Brzozie jest projekt uchwały budżetowej na 2021 rok, dane sprawozdawcze z wykonania budżetu Gminy Brzozie za lata 2018 i 2019, wartości planowane na koniec III kwartału 2020 roku oraz Wytyczne Ministra Finansów dotyczące stosowania jednolitych wskaźników makroekonomicznych, będących podstawą oszacowania skutków finansowych projektowanych ustaw (aktualizacja – lipiec 2020 r.). W kolumnie pomocniczej dotyczącej przewidywanego wykonania w 2020 roku wprowadzono wartości, zgodnie z aktualnym planem budżetu Gminy Brzozie na dzień przygotowania projektu.

Art. 227 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 869 z późn. zm.) zakłada, iż wieloletnia prognoza finansowa obejmuje okres roku budżetowego oraz co najmniej trzech kolejnych lat budżetowych. Z ust. 2 powołanego artykułu wynika, iż prognozę kwoty długu, stanowiącą integralną część wieloletniej prognozy finansowej, sporządza się na okres, na który zaciągnięto lub planuje się zaciągnąć zobowiązanie. Na dzień podjęcia uchwały, spłatę zobowiązań przewiduje się do roku 2030. W związku z powyższym, Wieloletnia Prognoza Finansowa Gminy Brzozie została przygotowana na lata 2021-2030.

Kwoty wydatków wynikające z limitów wydatków na przedsięwzięcia nie wykraczają poza okres prognozy kwoty długu. Nie planuje się także wydatków z tytułu niewymagalnych poręczeń i gwarancji, które przekraczałyby okres prognozy kwoty długu.

1. Założenia makroekonomiczne

Przy opracowaniu prognozy pozycji budżetowych Gminy Brzozie wykorzystano trzy podstawowe mierniki koniunktury gospodarczej – produkt krajowy brutto (PKB) oraz wskaźnik inflacji (CPI) oraz wskaźnik wynagrodzeń. Na ich podstawie oszacowano wartości dochodów i wydatków Gminy Brzozie, co, dzięki konstrukcji i zaawansowanym metodom dokonywania obliczeń, pozwoli realizować w przyszłości właściwą politykę finansową jednostki.

Zgodnie z zaleceniami Ministra Finansów, prognozę wskazanych pozycji oparto o Wytyczne dotyczące stosowania jednolitych wskaźników makroekonomicznych będących podstawą oszacowania skutków finansowych projektowanych ustaw. Ostatnia dostępna aktualizacja ww. wytycznych miała miejsce 19 lipca 2020 r., a dane wynikające z powołanego dokumentu prezentuje tabela 1.

Tabela 1. Dane makroekonomiczne przyjęte do wyliczeń prognozy

Wskaźnik	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
PKB	4,00%	3,40%	3,00%	3,00%	3,00%	3,10%	3,10%
Inflacja	1,80%	2,20%	2,40%	2,50%	2,50%	2,50%	2,50%
Wynagrodzenia	1,50%	1,90%	2,20%	2,70%	2,90%	3,00%	3,00%
Wskaźnik	2028	2029	2030				
PKB	3,00%	2,80%	2,80%				
Inflacja	2,50%	2,50%	2,50%				
Wynagrodzenia	3,00%	3,00%	3,00%				

Źródło: Wytyczne dotyczące stosowania jednolitych wskaźników makroekonomicznych będących podstawą oszacowania skutków finansowych projektowanych ustaw. Aktualizacja – 19 lipca 2020 r., (www.mf.gov.pl), Warszawa 2020.

W Wieloletniej Prognozie Finansowej zostały odzwierciedlone plany i kierunki rozwoju gminy, gdyż opracowano ją na podstawie obecnie realizowanych zadań i planowanych nowych zamierzeń inwestycyjnych. Wysokość środków finansowych przeznaczanych na wydatki inwestycyjne zależy w głównej mierze od środków finansowych będących w dyspozycji jednostki.

Podstawą do opracowania Wieloletniej Prognozy Finansowej na lata 2021-2030 były:

- wieloletnie umowy zawarte przez Gminę (w tym z tytułu zaciągniętych pożyczek),
- wykonanie dochodów i wydatków w latach 2018, 2019, plan za trzy kwartały 2020 roku, jak i przewidywane wykonanie w 2020r.,
- planowana polityka lokalna w zakresie podatków i opłat lokalnych,
- prognozowane parametry makroekonomiczne w kraju,
- gospodarka majątkiem komunalnym.

Prognozę oparto o następujące założenia:

- 1) dla roku 2021 przyjęto wartości wynikające z projektu budżetu;
- 2) dla lat 2022-2030 prognozę wykonano poprzez indeksację o wskaźniki dynamiki inflacji, dynamiki PKB oraz dynamiki realnej wynagrodzeń brutto.

Podzielenie prognozy w powyższy sposób pozwala na realną ocenę możliwości inwestycyjno-kredytowych gminy.

Zgodnie z przyjętym założeniem, dochody i wydatki bieżące w roku 2021 uwzględnione w WPF wynikają z wartości zawartych w projekcie budżetu na 2021 rok. Od 2022 roku dochody i wydatki bieżące ustalono za pomocą wskaźników inflacji, wskaźnika dynamiki PKB oraz wskaźnika dynamiki realnej wynagrodzeń brutto. W tym celu, posłużono się metodą indeksacji wartości bazowych o odpowiednio przypisany dla każdej kategorii budżetowej wskaźnik. Waga zmiennej makroekonomicznej oznacza w jakim stopniu dochody lub wydatki zależą od poziomu wskaźnika z danego roku. Indeksowana zostaje wartość na rok przyszły.

Sposób indeksacji za pomocą wag przedstawia poniższy wzór:

$$Y_1 = Y_0 * (1 + CPI * u_{CPI}) * (1 + PKB * u_{PKB}) * (1 + WB * u_{WB})$$

gdzie:

Y_1 - wartość prognozowana danej kategorii dochodów bądź wydatków budżetowych;

Y_0 - wartość danej kategorii dochodów bądź wydatków budżetowych w roku poprzedzającym;

CPI - wartość wskaźnika inflacji w roku prognozowanym;

u_{CPI} - waga przypisana wskaźnikowi CPI, będąca jego rzeczywistym wpływem na prognozowaną kategorię;

PKB - wskaźnik dynamiki PKB;

u_{PKB} - waga przypisana wskaźnikowi dynamiki PKB, będąca jego rzeczywistym wpływem na prognozowaną kategorię;

WB - wskaźnik dynamiki realnej wynagrodzeń brutto w gospodarce narodowej;

u_{WB} - waga przypisana wskaźnikowi dynamiki WB, będąca jego rzeczywistym wpływem na prognozowaną kategorię.

2. Dochody

Prognozy dochodów Gminy Brzozie dokonano w podziałach merytorycznych, a następnie sklasyfikowano w podziały wymagane ustawowo. Podział merytoryczny został sporządzony za pomocą paragrafów klasyfikacji budżetowej i objął dochody bieżące i majątkowe.

Dochody bieżące prognozowano w podziale na:

1. dochody z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych;
2. dochody z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych;
3. subwencję ogólną;
4. dotacje i środki przeznaczone na cele bieżące;
5. pozostałe dochody (m. in.: podatki i opłaty lokalne, grzywny i kary pieniężne, wpływy z usług, odsetki od środków na rachunkach bankowych), w tym: z podatku od nieruchomości.

Dochody majątkowe prognozowano w podziale na:

1. dochody ze sprzedaży majątku;
2. dotacje i środki przeznaczone na inwestycje;

2.1. Dochody bieżące

Uwzględniając dotychczasowe kształtowanie się dochodów budżetu Gminy Brzozie oraz przewidywania na następne lata, w poszczególnych kategoriach dochodów bieżących posłużono się metodą indeksacji wartości bazowych o odpowiednio przypisany dla każdej kategorii budżetowej wskaźnik, za pomocą następujących wag:

Tabela 2. Wagi dla danych makroekonomicznych przyjęte do wyliczeń prognozy dochodów bieżących

Wyszczególnienie	INF	PKB
dochody z udziału w PIT	0,00%	100,00%
dochody z udziału w CIT	0,00%	100,00%
subwencja ogólna	0,00%	100,00%
dotacje bieżące	0,00%	100,00%
pozostałe, w tym:	0,00%	100,00%
z podatku od nieruchomości	0,00%	100,00%

Źródło: Opracowanie własne.

Podatek od nieruchomości

Stosownie do przepisów ustawy o podatkach i opłatach lokalnych wysokość stawek podatku od nieruchomości nie może przekroczyć górnych granic stawek kwotowych ogłoszonych przez Ministra Finansów. W roku budżetowym wpływy z tytułu podatku od nieruchomości zaplanowano w oparciu o przyjęte w Uchwale Nr XVII/118/2020 Rady Gminy Brzozie z dnia 29 września 2020r. stawki podatku od nieruchomości na 2021 rok oraz zasób nieruchomości Gminy Brzozie, który stanowi przedmiot opodatkowania. Wysokość wpływów z podatku od nieruchomości na 2021 r. ustalono więc na 1 375 000,00 zł.

W latach następnych zakłada się wzrostowy trend wpływów z tego podatku i zwiększanie dochodów będących konsekwencją planowanego wzrostu stawek podatkowych oraz corocznego przyrostu przedmiotów opodatkowania związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej oraz budynków mieszkalnych.

Udział w podatkach centralnych

Jako że ta grupa dochodów pozostaje w bardzo silnym związku z sytuacją makroekonomiczną kraju, przy szacowaniu dochodów z tytułu udziałów w podatku dochodowym od osób fizycznych (PIT) oraz od osób prawnych (CIT) w latach 2021-2030 wzięto pod uwagę założony wskaźnik PKB.

Subwencje i dotacje na zadania bieżące

Planowaną kwotę subwencji ogólnej oraz dotacji celowych z budżetu państwa (innych niż środki na dofinansowanie realizacji projektów europejskich) na 2021 rok przyjęto w oparciu o informacje przekazane przez Ministra Finansów. W kolejnych latach prognozy założono wzrost kwoty otrzymywanych dotychczas cyklicznych subwencji i dotacji celowych z budżetu państwa w oparciu o prognozowany wskaźnik PKB.

2.2. Dochody majątkowe

Waloryzacji o wskaźniki makroekonomiczne nie poddano dochodów o charakterze majątkowym. Dochody majątkowe, w tym przede wszystkim dochody ze sprzedaży majątku pozbawione są regularności, a ich poziom uzależniony jest od czynników niezależnych, jak np. koniunktura na rynku nieruchomości.

W 2021 roku dochody ze sprzedaży majątku zaplanowano na poziomie 0,00 zł. Bazując na informacjach o wykonaniu dochodów majątkowych w poprzednich latach, należy stwierdzić, że zaplanowana kwota jest realna, ryzyko ich niewykonania jest minimalne, a sama sprzedaż mienia została zaplanowana przy dochowaniu najwyższej staranności.

3. Wydatki

Prognozy wydatków Gminy Brzozie dokonano w podziale na kategorie wydatków bieżących i wydatków majątkowych.

3.1. Wydatki bieżące

Wycenę wydatków bieżących przeprowadzono w oparciu o normy budżetowe, dokonując ścisłego wiązania planu wydatków z oceną rzeczowych rozmiarów zadań finansowanych z budżetu. Bazując na danych z przeszłości (jako podstawie szacunku wydatków), czyniono starania w zakresie uwzględnienia zmian w zakresie tempa wzrostu wydatków bieżących związanych z nowo przyjętymi lub zmodernizowanymi obiektami komunalnymi np. modernizacja obiektów komunalnych po zakończeniu inwestycji, będzie generowała pewne koszty stałe związane z utrzymaniem tych budynków czy

ich doposażeniem.

W prognozie ujęto przewidywane potrzeby w zakresie pomocy społecznej oraz zaplanowano środki na dofinansowanie oświaty. Zwiększyły się wydatki na szkoły gminne, które są skutkiem wprowadzonych w 2020r. podwyżek wynagrodzeń dla nauczycieli, a nie znalazły one realnego odzwierciedlenia w planowanej części oświatowej subwencji ogólnej dla gminy. Przy planowaniu potrzeb oświatowych zauważamy większy udział dochodów własnych, które Gmina musi przeznaczać na pokrycie niezbędnych wydatków oświatowych, w tym płac dla pracowników szkół.

Podobnie w zakresie pomocy społecznej państwo nakłada na gminę coraz więcej obowiązków do realizacji nie dając na te nowe zadania środków finansowych (ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej). Planuje się też wyższe wydatki na usługi w domach pomocy społecznej oraz rodziny zastępcze. Takie działanie powoduje, że Gmina będzie przeznaczać znacznie mniejsze środki finansowe na zadania inwestycyjne.

Wydatki bieżące prognozowano w podziale na:

- 1) wynagrodzenia i składki od nich naliczane;
- 2) wydatki na poręczenia i gwarancje;
- 3) wydatki związane z obsługą zadłużenia, w tym odsetki i dyskonto;
- 4) pozostałe wydatki bieżące.

Zgodnie z założeniami przyjętymi przy prognozie dochodów, dla wydatków bieżących w roku 2021 przyjęto projekt budżetu. W latach 2022-2030 dokonano indeksacji wydatków na wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń w oparciu o wagi wskaźników inflacji, PKB i wynagrodzeń.

Podobne założenia przyjęto w przypadku prognozowania pozostałych wydatków bieżących. O ile w przypadku wydatków na wynagrodzenia, pochodnych od wynagrodzeń i pozostałych wydatków bieżących możliwość zastosowania indeksacji jest uzasadniona, o tyle wydatki związane z obsługą długu są ściśle uzależnione od postanowień zawartych w umowach kredytowych, pożyczkowych i emisji obligacji.

Tabela 4. Wagi dla danych makroekonomicznych przyjęte do wyliczeń prognozy wydatków bieżących

Wyszczególnienie	INF	PKB	WYNAGR
wynagrodzenia i pochodne	100,00%	0,00%	0,00%
inne	100,00%	0,00%	0,00%

Źródło: Opracowanie własne.

Wydatki na obsługę długu skalkulowano w oparciu o obowiązujące stawki WIBOR jak również warunki wynikające z zawartych umów (w przypadku zobowiązań historycznych). Dodatkowo, w prognozie WPF uwzględniono również koszty obsługi zobowiązania planowanego do zaciągnięcia.

3.2. Wydatki majątkowe

Wydatki inwestycyjne zaplanowano w oparciu o budżet zadaniowy, zdefiniowano zakres powyższych zadań jeszcze przed rozpoczęciem prac. Limity wydatków na poszczególne zadania inwestycyjne realizowane w latach określone zostały na podstawie dokumentacji kosztorysowej, wstępnej kalkulacji kosztów oraz kwot określonych we wnioskach o dofinansowanie.

Wydatki majątkowe obejmują przede wszystkim przedsięwzięcia inwestycyjne, które ujęto w załączniku nr 2 do Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Brzozie na lata 2021-2026. W kolejnych latach wydatki majątkowe zostały zaplanowane tak, aby pokryły pozostałą po spłacie zobowiązań część tzw. wolnych środków.

Oprócz przedsięwzięć przewidzianych w WPF zaplanowano niezbędne wydatki, takie jak: dotacje celowe dla JST wynikające z ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych, wydatki na pozyskanie gruntów pod inwestycje drogowe itp.

4. Wynik budżetu

Wynik budżetu w prognozowanym okresie jest ściśle powiązany z przyjętymi założeniami do prognozy dochodów i wydatków. Fakt prognozowania w oparciu o dane makroekonomiczne o niewielkiej zmienności powoduje zrównoważony i stabilny wzrost dochodów oraz wydatków bieżących, któremu można przypisać cechy statystyczne. W całym prognozowanym okresie utrzymana została relacja z art. 242 (brak deficytu bieżącego). Ponadto wynik finansowy budżetu został sprowadzony do 0 w całym badanym okresie.

Tabela 5. Wynik budżetu Gminy Brzozie

	2021	2022	2023	2024
Dochody	19 540 000,00	19 614 051,00	20 202 472,00	20 808 546,00
Wydatki	21 040 000,00	19 152 751,00	19 838 472,00	20 480 546,00
Wynik budżetu	-1 500 000,00	461 300,00	364 000,00	328 000,00
	2025	2026	2027	2028
Dochody	21 432 801,00	22 097 218,00	22 782 231,00	23 465 698,00
Wydatki	21 059 801,00	21 749 218,00	22 532 231,00	23 215 698,00
Wynik budżetu	373 000,00	348 000,00	250 000,00	250 000,00
	2029	2030		
Dochody	24 122 737,00	24 798 175,00		
Wydatki	23 922 737,00	24 598 175,00		
Wynik budżetu	200 000,00	200 000,00		

Źródło: Opracowanie własne.

5. Przychody

W okresie objętym prognozą planuje się pozyskać przychody w roku 2021 na pokrycie planowanego deficytu budżetowego.

W okresie objętym prognozą planuje się zaciągnąć nowe zobowiązanie.

6. Rozchody

Na dzień 31.12.2020 kwota zadłużenia, wpływająca na kształtowanie się wskaźnika faktycznej obsługi zadłużenia, wynikająca z zaciągniętych kredytów, pożyczek i wyemitowanych obligacji wynosi 2 256 600,00 zł, a jego spłata planowana jest do roku 2028.

Tabela 6. Spłata zaciągniętych i planowanych zobowiązań Gminy Brzozie

Wyszczególnienie	2021	2022	2023	2024
Kredyt historyczny	482 300,00	411 300,00	314 000,00	228 000,00
Kredyt planowany	0,00	50 000,00	50 000,00	100 000,00
Roczna rata kapitałowa	482 300,00	461 300,00	364 000,00	328 000,00
Wyszczególnienie	2025	2026	2027	2028
Kredyt historyczny	273 000,00	248 000,00	150 000,00	150 000,00
Kredyt planowany	100 000,00	100 000,00	100 000,00	100 000,00
Roczna rata kapitałowa	373 000,00	348 000,00	250 000,00	250 000,00

Wyszczególnienie	2029	2030
Kredyt historyczny	0,00	0,00
Kredyt planowany	200 000,00	200 000,00
Roczna rata kapitałowa	200 000,00	200 000,00

Źródło: Opracowanie własne.

7. Relacja z art. 243 ustawy o finansach publicznych

Zgodnie z art. 243 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (t.j. Dz. U. z 2019r. poz. 869 z późn. zm.) od 1 stycznia 2014 r. obowiązuje indywidualny wskaźnik zadłużenia dla samorządów. Według przepisów roczna wartość spłat zobowiązań i ich obsługi do planowanych dochodów bieżących pomniejszonych o dotacje i środki przeznaczone na cele bieżące nie może przekroczyć wskaźnika maksymalnej obsługi zadłużenia uwzględniającego wyłączenia wskazane w art. 243 ust. 3, 3a oraz 3b powyższej ustawy.

Od 1 stycznia 2020 r. wskaźnik faktycznej obsługi zadłużenia został uzupełniony o umowy, które wywołują skutki ekonomiczne podobne do kredytu, pożyczki, depozytu czy emisji papierów wartościowych (zaciągnięte po 1 stycznia 2019 roku). Włączenie do wskaźnika obsługi zadłużenia ww. umów dotyczy zarówno spłaty rat, jak również wydatków bieżących na ich obsługę (odsetki, prowizje, opłaty).

Natomiast na podstawie art. 15zob ust. 2 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych, ustalając relację ograniczającą wysokość spłaty długu JST:

1. na lata 2020-2025 wydatki bieżące budżetu tej jednostki podlegają pomniejszeniu o wydatki bieżące na obsługę długu;

2. na rok 2021 i lata kolejne wydatki bieżące budżetu tej jednostki podlegają pomniejszeniu o wydatki bieżące poniesione w 2020 r. w celu realizacji zadań związanych z przeciwdziałaniem COVID-19.

Kształt indywidualnego wskaźnika obsługi zadłużenia został obliczony zgodnie z wytycznymi dla okresów dostosowawczych, tj.:

1. na lata 2020-2025 w oparciu o art. 9 ust. 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2018 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw;

2. od roku 2026 w oparciu o art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 14 grudnia 2018 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw.

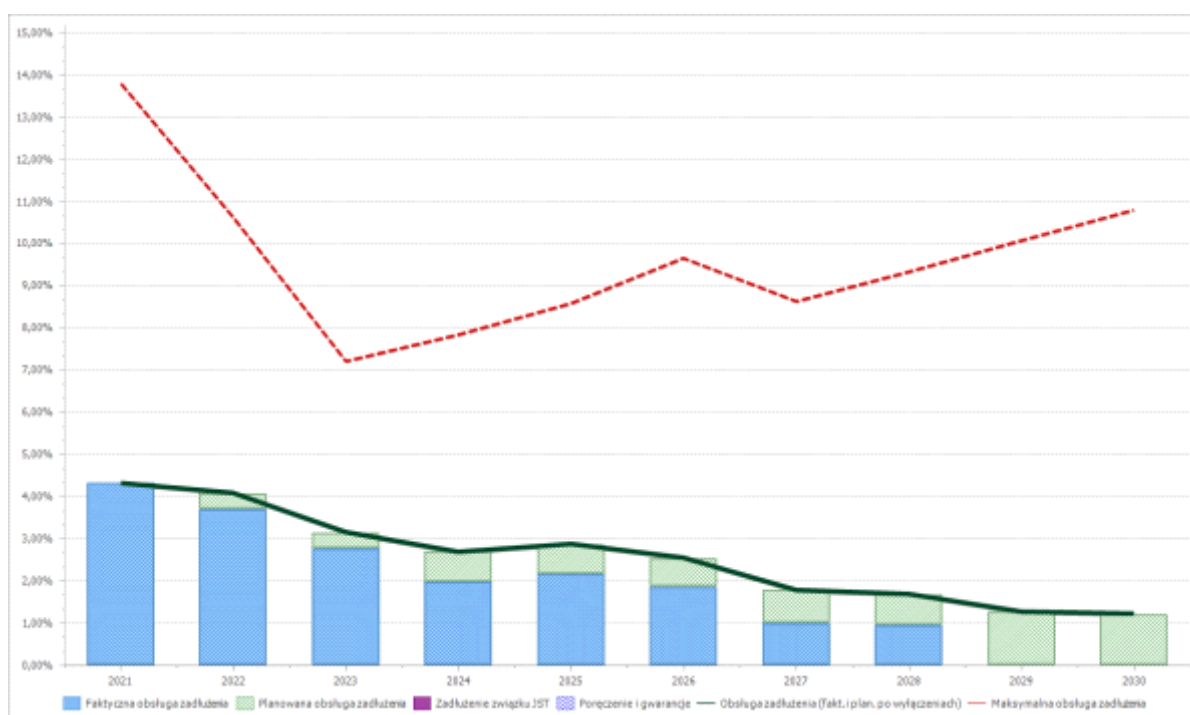
Tabela 7. Kształtowanie się relacji z art. 243 uofp

	2021	2022	2023	2024	2025
Obsługa zadłużenia (fakt. i plan. po wyłączeniach)	4,33%	4,08%	3,15%	2,70%	2,87%
Maksymalna obsługa zadłużenia (wg planu po III kwartale 2020)	13,80%	10,63%	7,20%	7,84%	8,59%
Maksymalna obsługa zadłużenia (wg przewidywanego wykonania 2020)	13,80%	10,63%	7,20%	7,84%	8,59%
Zachowanie relacji z art. 243 (w oparciu o przewidywane wykonanie)	Tak	Tak	Tak	Tak	Tak

	2026	2027	2028	2029	2030
Obsługa zadłużenia (fakt. i plan. po wyłączeniach)	2,55%	1,79%	1,68%	1,27%	1,22%
Maksymalna obsługa zadłużenia (wg planu po III kwartale 2020)	9,66%	8,63%	9,33%	10,08%	10,78%
Maksymalna obsługa zadłużenia (wg przewidywanego wykonania 2020)	9,66%	8,63%	9,33%	10,08%	10,78%
Zachowanie relacji z art. 243 (w oparciu o przewidywane wykonanie)	Tak	Tak	Tak	Tak	Tak

Zródło: Opracowanie własne.

Graficzne przedstawienie relacji prezentuje wykres poniżej.

Sytuacja Gminy Brzozie jest stabilna. Gmina terminowo reguluje swoje zobowiązania, a w całym okresie prognozy zachowana zostanie nadwyżka bieżąca (art. 242), jak i relacja z art. 243 ustawy o finansach publicznych. Jednocześnie obecna sytuacja finansowa i sytuacja gospodarcza pozwala na spojrzenie w najbliższą przyszłość optymistycznie.